

Wprowadzenie

Analiza i synteza słuchowa

Ćwiczenia w formie plansz z obrazkami, które dziecko powinno nazwać, równocześnie z klaskaniem podzielić na sylaby (prymat sylaby w percepcji dźwięków mowy¹), wyróżnić określoną sylabę, zapisać ją (opcjonalnie), zidentyfikować taką samą w wyrazie z kolumny przeciwnej, połączyć obydwa wyrazy, wypowiedzieć wszystkie słowa nazywające obrazki. Materiał został przygotowany tak, aby na jednej planszy znalazły się głoski różniące się tylko jedną cechą opozycyjną, np.: miejscem albo sposobem artykulacji czy też opozycją dźwięczności. Pod obrazkami znajdują się kropki, w które mogą zostać wpisane (przez ucznia, albo terapeutę) sylaby, które należy wyróżnić. Obrazki zawarte w dwóch kolumnach należy ze sobą połączyć według polecenia zawartego na karcie pracy, najlepiej różnymi kolorami, przestrzegając kierunków pisania od lewej do prawej, z góry do dołu. Ćwiczenie kończy podsumowanie – wyraźne wypowiedzenie wszystkich wyrazów.

Jest to ćwiczenie kształtujące kompetencje fonologiczne² poprzez kształtowanie umiejętności dzielenia wyrazu na sylaby, wyróżnianie określonej sylaby, porównywanie danych sylab różniących się jednym fonemem oraz dostrzeganie rymów. Wzbogaca ono słownictwo, ćwiczy artykulację i grafopercepcję. Kształtuje koncentrację, wykonywanie sekwencji czynności, a także pisanie i czytanie.

Ćwiczenia kompetencji językowych – opisywanie obrazków

Ćwiczenie składa się z plansz, na których wydrukowane są postaci bliskie estetyce i zainteresowaniom dzieci. Każdą postać należy opisać, odpowiadając na pytania. Zostały one zapisane czcionką bezszeryfową, pogrubionym drukiem wielkoliterowym, tak aby większość uczniów samodzielnie poradziła sobie z ich przeczytaniem (tekst „przyjazny dziecku”)³. Uczeń odpowiada na pytania, zapisując odpowiedzi w liniijkach pod pytaniami w miarę własnych możliwości. Oczywiście pytania są przykładowe i można do ćwiczenia dołączyć pytania własne.

Pracując z tymi kartami, ćwiczymy spostrzegawczość, analizę i syntezę wzrokową, uwagę słuchową i rozumienie pytań, kompetencje komunikacyjne w formie ustnej (konstruowanie rzeczowej i zwięzłej odpowiedzi na zadane pytanie, zasób słownictwa) i pisemnej (zapisanie odpowiedzi sprzyja uporządkowaniu myśli i usprawnieniu umiejętności pisania, która jest warunkowana wcześniejszym opanowaniem czytania; obydwie te umiejętności mogą sprzyjać kształtowaniu się przewagi lewej półkuli mózgu dla procesów werbalnych⁴), myślenie, wiedzę i łączenie tematu obrazka z własnymi do-

¹ J. Cieszyńska-Rożek, *Metoda Krakowska wobec zaburzeń rozwoju dzieci*, Kraków 2013, s. 361.

² Tejże, *Kocham uczyć czytać. Poradnik dla rodziców i nauczycieli*, Kraków, s. 26.

³ J. Cieszyńska-Rożek, *Metoda Krakowska wobec zaburzeń rozwoju dzieci*, s. 367.

⁴ E. Szelaąg, *Różnice indywidualne a mózgowo mechanizmy mowy. Przegląd badań własnych*, „Logopedia” 1996, nr 23.

świadczanymi i przemyśleniami. Pytania zostały tak skonstruowane, aby zachęcić dziecko do twórczego myślenia i sformułowania odpowiedzi w oparciu o własne doświadczenia i posiadaną wiedzę.

Czytając wspólnie z dzieckiem, kształtujemy jego koncentrację, uwagę wzrokową i słuchową, rozumienie czytanych/słyszanych treści oraz umiejętność doboru słowa w odpowiedniej formie fleksyjnej. Dziecko poniekąd staje się twórcą opowiadania, jest aktywne, a to sprzyja większemu zaangażowaniu i koncentracji. Wersja ze słowami bardziej angażuje analizator wzrokowy i wymaga już samodzielnego czytania (gotowe słowa do wycięcia i wklejenia), samodzielnego pisania (można wpisać wyraz, zamiast wklejać). Odpowiadanie na pytania do treści sprzyja sprawdzeniu stopnia rozumienia tekstu oraz pozwala na uporządkowanie materiału poprzez ponowne sformułowanie go w postaci odpowiedzi.

Podziel (klaszcząc) wyrazy na sylaby. Połącz w pary nazwy obrazków, które mają na początku takie same sylaby. Jeśli potrafisz, zapisz pod obrazkiem jego pierwszą sylabę.

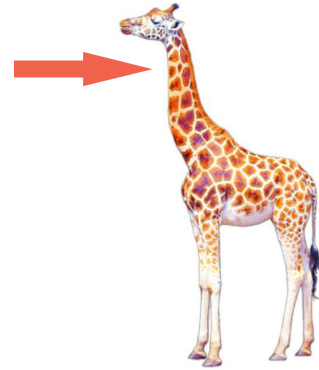
KARTA PRACY NR 2

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Podziel (klaszcząc) wyrazy na sylaby. Połącz w pary nazwy obrazków, które mają na początku takie same sylaby. Jeśli potrafisz, zapisz pod obrazkiem jego pierwszą sylabę.

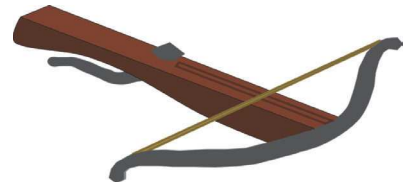
KARTA PRACY NR 20

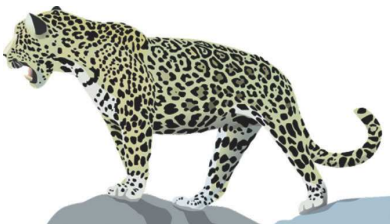
.....

.....

.....

.....

.....

.....

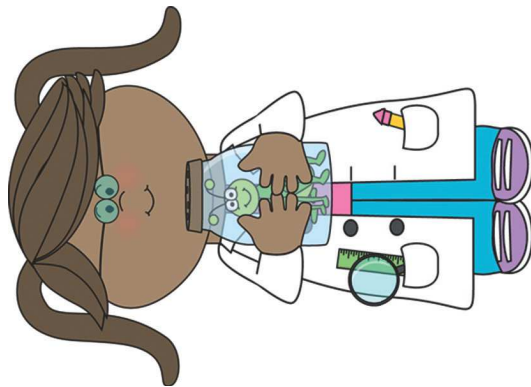

.....

.....

Ćwiczenia kompetencji językowych

JAK WYGLĄDA GŁOWA DZIEWCZYNKI?

.....

.....

CO DZIEWCZYNKA TRZYMA W RĘKACH?

.....

.....

CO DZIEWCZYNKA MA W KIESZENIACH?

.....

.....

DLACZEGO DZIEWCZYNKA MA BIAŁY FARTUCH?

.....

.....

CZYM ZAJMUJE SIĘ DZIEWCZYNKA?

.....

.....